

Wat kan Vereniging Kleine Kernen Limburg voor uw dorp of wijk betekenen?

Voor wie?

We willen een dorpsoverleg oprichten.

Waar moeten we aan denken?

Help, onze school loopt leeg. Wat nu?

In ons buurdorp hebben ze een dagvoorziening opgezet.

Dat willen wij ook!

We willen van de kerk een gemeenschapshuis maken, maar hoe?

Zo'n buurtmoestuin, zou dat bij ons ook werken?

Denkt u ook wel eens na over dit soort vragen of over de toekomst van uw dorp of wijk? Dan kan de VKKL u verder helpen.

De VKKL is er voor iedereen: van bewonersorganisaties die precies weten wat ze willen tot burgers die nog niet zo'n duidelijk idee hebben over de toekomst van hun omgeving.

Of het nu gaat om een dorpsoverleg of een kleine initiatiefgroep, de VKKL helpt, motiveert en inspireert Limburgers die nadenken over leefbaarheid en de handen ineen willen slaan om samen iets te bereiken in hun dorp of wijk.

Wie?

Een vrijwilliger die het dorp goed kent...

Een medewerker die advies geeft...

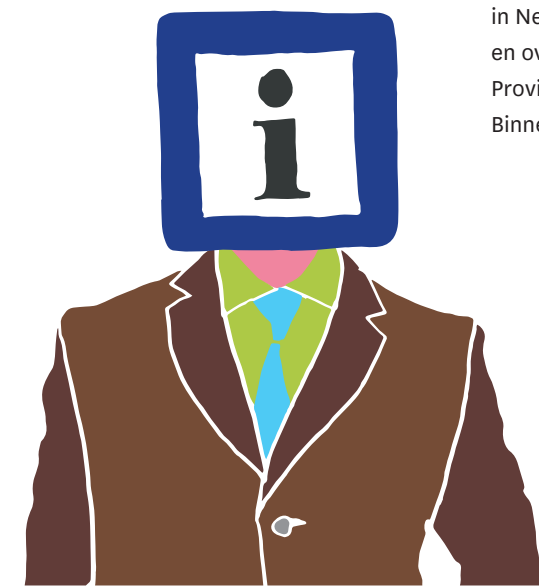
Een professional die een discussie leidt...

Een bestuur met politieke connecties tot in Den Haag...

Een stagiaire die burgerinitiatieven inventariseert...

Een wijkraad die ervaringen deelt op een inspiratiebijeenkomst...

De Vereniging voor Kleine Kernen Limburg is een onafhankelijke organisatie die zich sterk maakt voor een betere leefbaarheid in de wijken en dorpen van Limburg. Een team van professionals en vrijwilligers biedt bewoners handvatten om de kansen in hun omgeving aan te grijpen en op eigen kracht te verzilveren.

De VKKL werd in 2003 opgericht en telt zo'n honderd leden, bestaande uit bewonersorganisaties, gemeenten en maatschappelijke organisaties uit heel Limburg. De VKKL is verbonden met dochterorganisatie Spirato, provinciaal steunpunt voor gemeenschapsaccommodatie en werkt daarnaast intensief samen met andere Verenigingen voor Kleine Kernen in Nederland, onderwijsinstellingen en overheidsinstanties, zoals de Provincie Limburg en het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Hoe?

Door burgers het heft in eigen hand te geven...

Door te kijken naar wat wél kan...

Door af en toe een spiegel voor te houden...

Door te streven naar 'wij' met behoud van 'ik'...

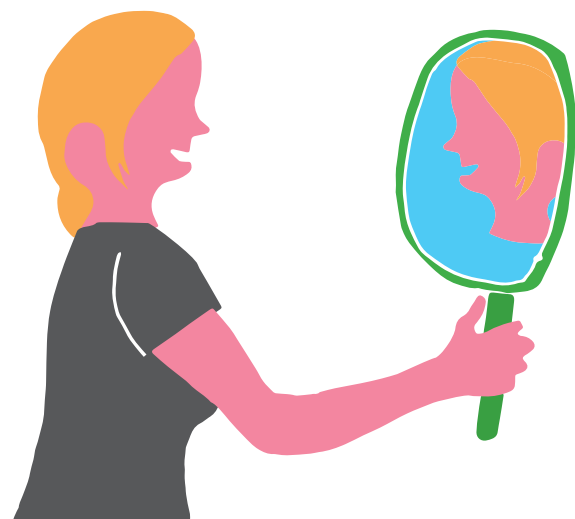
Door te laten zien hoe andere dorpen het doen...

Door te zorgen dat de oplossing écht van onderop komt...

De valkuil van dorpen en wijken is dat bewoners en organisaties kijken naar hun problemen: het verdwijnen van voorzieningen, de leegloop, de vergrijzing... De VKKL kijkt ook naar het goede: wat heeft het dorp wel en bieden de veranderingen misschien ook kansen?

VKKL gaat uit van de eigen kracht van bewoners: wat willen zij en wat kunnen ze zelf doen? De VKKL vindt dat burgers

de baas over hun eigen vraagstuk moeten blijven en waakt ervoor dat de gemeente of een andere instantie er mee aan de haal gaat. De VKKL laat kansen en mogelijkheden zien en verbindt, maar waar het om draait is dat de mensen uit het dorp gezamenlijk in actie komen. Zij kunnen immers samen het beste uit zichzelf en uit de gemeenschap halen. Zoals de VKKL altijd zegt: 'wij' met behoud van 'ik'.

Wat?

Een gesprek over de leeglopende school...

Een inspirerende bijeenkomst waar dorpen ervaringen uitwisselen...

Samen met bewoners een dorpsontwikkelingsplan opstellen...

Demografische ontwikkelingen in kaart brengen...

Meehelpen met het schrijven van een brief naar de gemeente...

Landelijke ontwikkelingen in de gaten houden...

De VKKL helpt Limburgers die hun wijk of dorp willen verbeteren. Dat doen ze door informatie en advies te geven, door als gespreksleider op te treden en door te bemiddelen tussen het dorp en de overheid of andere maatschappelijke organisaties.

Aangenaam!

VKKL'ers in de praktijk...

"Als vrijwilliger bij de VKKL werk ik één dag per week op kantoor in Horst aan diverse projecten. Ik zorg ervoor dat onze digitale nieuwsbank www.kennisplatform-bewoners.nl gevuld blijft en ik ben bezig met een inventarisatie van duurzaamheidsprojecten in Limburg, zodat wij als VKKL weten wat er speelt. Verder schrijf ik een artikel over kerken en krimp, over de vraag hoe dorpen om kunnen gaan met kerkgebouwen die steeds vaker leeg komen te staan. Hoe kun je nou zorgen dat zo'n kerk een nieuwe functie krijgt en toch van de gemeenschap blijft? Dat is een vraag die mij als sociaal geograaf enorm boeit. Met het artikel breng ik kennis en ervaring samen die kan worden ingezet als een dorp of wijk met zo'n vraag komt." **Chris Vrencken**

"Als bestuurslid van de VKKL ben ik onder meer redactielid van de Kleine Kernen Krant die drie keer per jaar verschijnt. Daarnaast denk ik natuurlijk mee over het beleid. Ik zet mijn voelsprietten uit in de regio, zodat ik weet wat er speelt en volg het nieuws op de voet. Ook verricht ik hand- en spandiensten bij de diverse bijeenkomsten die we organiseren en af en

De VKKL komt echter niet alleen in actie als er een vraag is, maar organiseert ook zelf inspirerende bijeenkomsten waar ervaringen worden uitgewisseld en dorpen van elkaar kunnen leren. Hoe uiteenlopend hun activiteiten ook zijn, alles wat de VKKL doet, staat in het teken van een leefbaarder Limburg.

toe sluit ik aan bij het dorpsoverleg om te adviseren of te informeren. Leefbaarheid is een belangrijk thema: er leeft en gebeurt zo veel in de dorpen... Ik ben blij als ik op daar iets in kan betekenen."

Tiny Reijnders

"Als stagiaire onderzoek ik waar en hoe bewoners in Limburg zelf de zorg voor hun ouderen op zich nemen. Er zijn tal van mooie initiatieven die eraan bijdragen dat ouderen langer in hun eigen dorp kunnen blijven wonen, bijvoorbeeld een dorpsdagvoorziening of een klus- en vervoersdienst. Door dat soort initiatieven in kaart te brengen en te beschrijven breng ik kennis samen waar de VKKL andere dorpen of wijken weer mee kan helpen. Het is mooi om te zien dat mensen, als je ze op een positieve manier benadert, best iets over hebben voor hun oudere dorpsbewoners. Waar het om gaat is dat de vraag ook écht uit het dorp zelf komt. Alleen dan wordt het van en voor het dorp." **Els Dorssers**

"De coördinator van VKKL en Spirato, Provinciaal steunpunt gemeenschapsaccommodaties houdt overzicht op alle lopende projecten, kijkt wat de stand van zaken is

Waarom?

Omdat we samen slimmer zijn...

Omdat een burgerinitiatief soms een klein zetje nodig heeft...

Omdat een overkoepelende organisatie verbindingen kan leggen...

Omdat een helikopterview nieuwe inzichten kan bieden...

Omdat niet elk dorp opnieuw het wiel hoeft uit te vinden...

Omdat tijden veranderen...

Ontzettend veel Limburgers zijn actief bezig met het verbeteren van hun wijk of dorp. Ze hebben vragen of ideeën over voorzieningen in hun dorp en willen er met elkaar iets moois van maken. De VKKL is tien jaar geleden opgericht om deze actieve burgers te helpen bij het bereiken van hun doel.

en of de planning gehaald wordt. Daarbij is het mijn taak om te kijken welke samenhang er tussen bepaalde projecten is en of ze elkaar kunnen versterken: kennis die er is kan op die manier gedeeld worden en zo hoeft niet elk dorp opnieuw het wiel uit te vinden. We staan als samenleving voor een enorme maatschappelijke verandering. Vroeger had je een wij-samenleving maar werd het individu vergeten, daarna draaide het alleen nog maar om het individu en nu gaan we naar een wij-gevoel met behoud van ik. Het is heel bijzonder om met de VKKL een bijdrage te leveren aan die nieuwe samenleving en te zorgen dat we als provincie klaar zijn voor de nieuwe tijd." **Maria van Lieshout**

"Als voorzitter van de VKKL leid ik vergaderingen en onderhoud ik contacten met de Provincie, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en onze collega's in den lande. Op landelijke bijeenkomsten vertel ik waar we in Limburg mee bezig zijn en leer ik op mijn beurt van andere provincies. Er ontstaan steeds meer gezamenlijke projecten, zoals Burgerschap in krimpregio's, een thema waar half Nederland mee kampt. Verder ben ik actief in de dorpen en wijken zelf. Ik schuif bijvoorbeeld aan als gemeenschappen worstelen met leeglopende scholen. Dan probeer ik vanuit een positieve insteek het gesprek met de betrokkenen aan te gaan en hen inzicht te geven in de situatie. Uiteindelijk ben ik maar een voorbijganger, maar ik kan het dorp helpen de mogelijkheden te zien en daarover het gesprek aan te gaan." **Ben van Essen**

Dankzij de VKKL is er één centraal punt in de provincie waar kennis over leefbaarheidsbevordering samenkomt en verspreid wordt. En dat is handig. Want zo hoeft niet elk dorp opnieuw het wiel uit te vinden.

"Als projectmedewerker reis ik door heel Limburg. Ik noem mezelf wel eens kennis- en ervaringsmakelaar. Zie het als een wandelende bibliotheek waar een dorp of bewonersorganisatie een beroep op kan doen. Ik geef informatie of advies of nog beter: ik koppel mensen aan de persoon of instantie die hen verder kan helpen. Meestal sta ik aan het prille begin van een initiatief en langzaam zie ik zo'n vonkje veranderen in een lopend vuurtje. Dat proces vind ik heel mooi om te zien, hoe mensen in hun vrije tijd zich inzetten voor hun dorp en zo – soms na jaren ploeteren – iets moois bereiken." **Bram Jacobs**

"Als voorzitter van de dorpsraad van Koningsbosch kom ik al vanaf onze oprichting regelmatig in aanraking met de VKKL. In Koningsbosch is door de vergrijzing en de krimp al veel veranderd. Via VKKL horen we hoe andere dorpen hiermee omgaan. Hoewel we veel zelf doen, is de VKKL is een soort denktank die ons adviseert en inspireert. Neem de stichting 'Zorg in eigen dorp' die zorgtaken met eigen dorpsbewoners uitvoert. Het idee daarvoor ontstond toen we de ervaringen van een buurdorp hoorden tijdens het Plattelandsparlement, een inspiratiebijeenkomst van de VKKL. De nieuwe speeltuin hebben we zelf gerealiseerd, maar voor de renovatie van ons gemeenschapshuis hebben we de VKKL ingeschakeld. Hun kennis op het gebied van gemeenschapsaccommodaties en de connecties bij de Provincie zijn dan zeer waardevol." **Math Cuypers**

Vragen voor nu en straks...

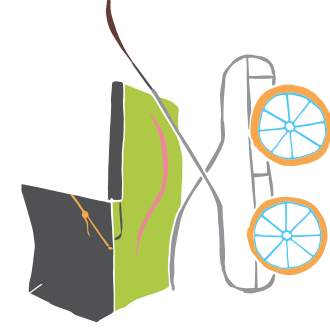
De school moet sluiten en de buurtsuper... Wat nu?

Dat vergrijzing en ontgroening in Limburg een feit zijn, is u vast bekend. Maar wat betekent de krimp concreet voor uw dorp? De VKKL zet deze vraag op de agenda en helpt bewoners het gesprek hierover aan te gaan. Ook kunt u bij de VKKL terecht voor hulp bij het dorpsontwikkelingsplan, praktische tips of demografische gegevens.

We willen van A naar B, maar hoe...?

Het bestaande aanbod van bussen en treinen sluit niet altijd aan op de vraag. Routes zijn anders of bussen rijden op ongunstige tijdstippen. De behoefte aan kleinschalig vervoer op maat neemt toe. De VKKL neemt verantwoordelijkheid hierin en denkt op provinciaal niveau mee over verbetering van het huidige aanbod. Ook ondersteunt en adviseert de VKKL bij eigen initiatieven zoals een 'boodschappenbusje' of een zelf georganiseerde buurtbus.

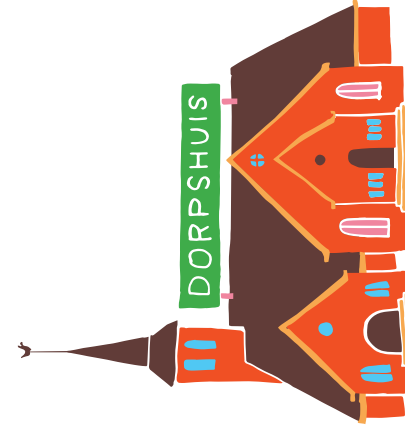
Ze zijn jong en ze willen wat... Maar hoe betrekken we ze bij het dorp?

Jongeren zijn belangrijk voor de leefbaarheid en de toekomst van het dorp. Maar hoe bereikt u deze groep? Met het project Wilde Plannen zet de VKKL in op het versterken van de band met jongeren.

Het dorp als bedrijf... Waarom niet?

Tijden veranderen en steeds meer dorpen nemen het heft in eigen hand. Ze nemen zelf verantwoordelijkheid voor de voorzieningen om elkaar te kunnen blijven ontmoeten en gaan daarbij ondernemend te werk. Ze werken slim samen en creëren hun eigen financiële middelen, bijvoorbeeld samen met lokale bedrijven. De VKKL volgt deze spannende ontwikkelingen op de voet en ondersteunt dorpen bij het realiseren van hun 'onderneming'.

Kunnen we van de lege kerk geen dorpshuis maken?

Een centrale ontmoetingsplaats als kloppend hart van een dorp... Door de veranderde tijd staan tal van scholen, kerken en verenigingsgebouwen leeg, allemaal gebouwen die wellicht als ontmoetingsplek kunnen fungeren. De VKKL zoekt in samenwerking met Spirato en dorpsbewoners naar nieuwe invullingen voor maatschappelijk vastgoed. Waar is behoefte aan en wat is er allemaal mogelijk?

Het dorp is online... Wat kunnen we daarmee?

Internet en social media bieden ongekende mogelijkheden bij het leggen van verbindingen en het zelf oppakken van initiatieven. De VKKL onderzoekt actief welke mogelijkheden deze nieuwe ontwikkelingen bieden en ondersteunt dorpen bij het opzetten van nieuwe communicatiemiddelen.

Oud worden in ons dorp... Hoe regelen we dat?

Veel ouderen willen het liefst in hun vertrouwde omgeving blijven wonen. Geef ze eens ongelijk. Door als dorp gebruik te maken van eigen mensen en middelen, kunt u veel zelf regelen. Van dagbesteding tot klusjes in huis, dorpsbewoners nemen steeds vaker initiatief om zelf voor hun ouderen te zorgen. De VKKL ondersteunt deze ontwikkeling en kan ook uw dorp helpen de zorg die nodig is zelf te organiseren.